

nerati se sprejemajo in velja
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
16 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, ne frankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema upravništvo
(administracija) in ekspedicijska na
Starem trgu št. 16.

SLOVENEČ

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošilja
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Bregu hišna
števil. 190.

Izhaja potrikrat na teden in sicer
v torek, četrtek in soboto.

Občudujte junaštvo!

Kar se je človeški um jel skušali v zboljšani bojnega orožja, začela je zgubljati osebnost hrabrost svoj pomen in zdaj, ko v boju ne zmaguje toliko osebni pogum, kakor izurjenost v gibanju, število bojevalcev in njihove orožje, če je boljši ali slabši, se o junaških činih, kakor Spartancev pod vodstvom Leonide, več ne sliši. Kaj pomaga telesna moč in orjaški pogum, če najpogumnejšega junaka najbojazljivi slabotni človek vniči z lahkim pritiskom na petelina! da, če jih vniči lahko toliko, kolikorkrat more streliti! Zato se dandanes zmage ne dobivajo po hrabrosti vojakov, ampak po spretnosti vodij, po ugodnih situacijah in po dobroti orožja.

O činih junaštva, kakoršna so znana iz zgodovine starih narodov in tudi še srednjega veka, — o tako viteškem junaštvu dandanes ni več slišati, ker je skoro nemogoče. Tembolj se mora človek čuditi, če se v kljub temu vendar kaj prigodi, kar se zamore skoro primerjati z junaštvom Spartancev pri Termopilah, tembolj mora občudovati junaštvo hercegovinskih boriteljev za svobodo, kakoršno se je pokazalo pri hercegovinskih Termopilah, namreč ob Dugi.

Da se to junaštvo more prav ceniti, je treba pred oči si postaviti oboje, Turke in ustajnike. Turki, katerih je bila skonca desetara, na zadnje pa več ko petera večina, so dobro oboroženi, s streljivom obilno prevideeni in imajo vrh tega v sedanji strategiki kolikor toliko izurjene vodje. Kako pa ustajniki? Brez izdatne unanje podpore in naslombe, slabo oboroženi, glede živeža in vseh drugih potreb

sami na-se ali k večjemu na neizdatno pomoč od drugod navezani, katerih je tako majhno število, da mora sultana sram biti, da se z njimi sploh bojuje, ko bi jih po človeškem računenju morale davno že majhne armade zadušiti, če se namreč s številkami proti številkam računi.

Kako mora pri vsem tem človek strmeti nad tem, kar se je ob Dugi zgodilo, Armada 23.000 izurjenih turških vojakov nasproti komaj 6000 ustajnikom, slabo oboroženim in pičlo s streljivom preskrbljenim. In vendar obkoli ta mala peščica ono veliko telo tako, da, kakor poročajo zanesljivi nemški listi, bi bili Turki popolnoma vničeni, ako bi bili imeli ustajniki za to dovolj smodnika in svinca. Tedaj taka peščica, katero bi bila turška četa, kakor pravimo, prav lahko na zelju snedla, ustavi in pritisne na steno velikansko turško množico tako, da se ne more ganiti. Ali ni to spartansko junaštvo?

Res je sicer, da ustajnike navdaja orjaški pogum obupa, kajti borijo se za vse, za človeške pravice, za svobodo svojo, in da je njihovo načelo „svoboda ali smrt.“ Taka navdušenost utegne res čudeže delati. Ali tudi Turek ni mrtva stvar, ki bi se dala brez brambe pobijati. Razen tega, da mu daje pogum izvrstno orožje, ga napolnuje še srd do kristijana, togota, da kar z zobmi škriplje, ker vidi, koliko je že Turkov padlo pod ustajniškim mečem. Zato se v vsako bitvo poda ne kot voljna stvar, ampak kot srdit tiger, ki bi sam najraje vsem ustajnikom glave posekal ali nataknil jih na kolce. Ustajniki imajo v boju tedaj sebi nasproti ne le hrabre in izurjene vojake, ampak naravnost divje zveri.

Res je dalje tudi, da je boj vedno loži

za tiske, ki iz za skal in za drevjem skriti streljajo v goste čete ali vsaj po na prostem stoječih ljudeh; da bi bili imeli ustajniki v zadnji bitvi dosti streljiva, bi vspeh njihov, dasiravno sijajen, čudovit vendar ne bi bil naravnost. Ali tudi tu je premisliti, da je vsak Turek, ki je imel puško in takih je bilo med 23.000 gotovo najmanj 1600, imel tudi 60 patronov za-njo, ktere je po turški navadi vse postrelil in potem morda še drugih 60 dobil, ker so imeli Turki vsega dovolj pri sebi. Po matematičnem računu je tedaj na ustajnike bilo spuščenih najmanj 960.000 krogel, tedaj skoro en milijon; toraj so se, kakor Spartanci nekdanj v senci pušic, ti v dežju krogel morali bojevati; vrh tega so jih Turki napadali z bajoneti, sabljami, škropili jih s krogli iz topov itd. In vendar jim niso nič mogli, ampak so morali veseli biti, da so jim ušli, zgubivši vsacega šestega moža — ne po kroglah, kakor ustajniki, ampak v boju z nožem, handžarom, kjer odločuje neprestrašenost, telesna moč in pogum. Zmagala je tedaj majhna peščica zoper veliko armado, ne z orožjem, ampak s telesno močjo, z navdušenostjo, s pogumom.

Koga bi ne veselilo, da se dandanes še nahaja narod, ki rodi take junake! kdo bi tega naroda ne občudoval! In ta narod ni ljubljeneč nikogar, nihče ne budi mu duha, nihče ne pospešuje njegovih prizadevanj, marveč ta narod je tlačan, zatiran, nima nobenih človeških pravic, duh se mu pritiska ob tla, on je le govorca živina, s katero gospodar šari kakor se mu zdi. Naravno bi bilo tedaj, da bi sinovi tacega naroda bili bebe, brez značaja, popolnoma poživljeni in drugih krivda to gotovo ni, da niso taki.

Ričet.

(Spisal Obadović II.)

Res, pravi ričet je to, kar danes postavim častitim bralcem na mizo. Ne morem drugače! Dogodbe tako naglo druga drugo podé, da nikakor ne morem zbirati gradiva, ampak moram podajati vse, kakor mi na vrsto pride. Naj si tedaj potrpežljivi bralec sam izbere, kar mu ugaja, vse drugo pa prepusti drugim, če že ne vrže v smeti.

Prvo, kar je dandanes povsod na vrsti, so Turki in sicer pravi, ne kršćeni, mahomedanski, ne brezverski Turki, kajti o Turkih zadnje vrste mi tako zmiraj govorimo in pišemo preveč za-nje, premalo za nas. Tedaj o pravih Turkih, ki nosijo turban na glavi, ne pa o takih, ki svojo nevednost in ošabnost s cilindrom ali „pinjo“ pokrivajo, sem si danes namenil najprvo govoriti. In zakaj? Zato, — ker jih občudujem! — Ne sodite me prenašlo, bom koj tudi na drobno dokazal, da so občudovanja vredni — ne sicer vsi, ki turban nosijo, na vsak način pa tisti, ki nosijo razen tega tudi še puške, handžare, sablje in revol-

verje in so pri tem hercegovinskim in bosenskim vstajnikom za tarče. Zakaj pa so ti junaki občudovanja vredni? Morda zato, ker znajo, kedar je treba, kakor srna teči, le da ohranijo svojemu preroku obrito glavo, brez ktere bi ne mogli priti k njemu? Ali zato, ker, če morejo, hrabro natikajo kristijane na kol, jim požigajo hiše, skrunijo, in sekajo glave?

Ne, vse to, da-si je nenavadno, zmožnosti navadnega človeka presegaajoče, me ni prisililo do občudovanja turških dušmaninov, pač pa to, da vse to opravljajo, pri tem pa prav orjaško — stradajo! Da, to je, edino to, kar me sili občudovati vojaške turške junake. Za „stradanje ni vsak rojen“, pri olikanih narodih le kmetje, nižji uradniki, slovenski pisatelji, večkrat kaplani in nekaj drugih izvanrednih ljudi; velikim hudodelnikom po ječah, višim uradnikom, domačim turkom (renegatus vulgaris vel domesticus), ustavovercem pa tega ni treba, dokler ima tisti, ki davke plačuje, vsaj še srajco na sebi.

Kakor sem rekel: za stradanje ni vsak želohec, tudi želohec turških učiteljev ne; kajti ko čez pol leta niso nobenega beljaka plače

videli, so naznanili vladi, da zapró šole; in to je bilo pametno, previdno, kajti čemu bi nehvaležni domovini odgojevali mladino in strojili jo za učenjake, če tisti, ki se za-njo trudijo, še kruha nimajo! —

Vendar ti turški učitelji niso nič proti turškim vojakom. Ti učitelji so namreč s praznim želodcem le učili in ko so to opravili, so šli lahko v miru spat ali iskat kobilic ali zeliščnih korenin. Vse drugače vojaki, ktere je sultanova volja poslala krotit ustajnike. Sicer tudi ti niso že več ko šest mesecev videli ne beljaka plače; nove sukne, hlače ali čevlji so vkljub pozimskega mraza bile to, kar pri nas bele vrane; pač pa so stradali in stradajo še, da se jim pajčevine po želodcih delajo; zmrazovali so, da se je led na njih delal in še zdaj so razcapani, da se jih vrane bojé — tudi mrtvih. Pri vsem tem pa morajo vendar-le stati vstajnikom za tarče, prelivati kri, dasiravno je že jako malo imajo, in teči, da se vse kadi, čeravno so jim udje tako onemogli, da bi še muhe ne mogli ubiti.

Da, le poskusi naj kdo, kaj se pravi, na tešče v prazen želodec dobiti svinčeno kroglo

Narod tedaj, ki vkljub nestrpljivega pritiska, vkljub vsega prizadevanja: umoriti mu duha, vendar ohrani v sebi čut do blazega, do vzvišenega, ki vkljub vsemu tlačenju ne vrže svoje človeške vrednosti od sebe, tak narod — ali ni vreden, da ga vse občuduje, da mu vse na roko gre? Ali se sme tak narod prepustiti pogubi, da ga njegov sovražnik vsled ogromne večine svoje popolnoma zatara, izcimi? Ali sme pripustiti Evropa, da to žlahno plemo zgine iz svetá in sicer na ljubo Turčiji, ki bo tako ali tako kmalu segnjila?

Nikdar, kličemo mi in z nami — tega smo prepričani — vsi tisti, katerim je človek — človek, ki ima toraj vse tiste pravice, ktere gredo človeku in ga povzdigujejo nad živino.

Kako pa po vsem tem to, da junakom v Hercegovini, za te človeške pravice borečim se, Evropa ne pride na pomoč, tista Evropa, ki je v ideji ljudoljubja vsem drugim delom sveta naprej? Razlogov ali izgovorov je veliko, med njimi tudi nevošljivost evropskih vlad med sabo. Glavni vzrok pa je ta, da so ti junaki Slovani. Da bi bili Nemci ali kaj družega, kdaj že bi bila vrela Evropa skup z orožjem jim na pomoč; kakor smo skusili to pri Šlesvig — Holštajnu. Tako pa je, ker imajo najbližji sosedje, Madjari in Nemci, vsaj v tem vprašanju glavno besedo, in je edini, ki bi ta vozle lahko z enim mahom presekali, namreč sedanji ruski car tudi preveč nemec, vedno le cincanje, videti je, da bi vladam najljubše bilo, ako bi Turek sam ustajajo potlačil in bi potem vse ostalo v poprejšnjem stanju, namreč Turek gospod, kristjan pa — nič.

Strmeti mora človek, če vidi, da vkljub zadnjim dogodbam, vkljub skušnjam, da se za Andrassy-eve predlogo na Turškem ne zmeni živa duša, ne turek, ne kristjan, nameravajo evropski diplomati vendarle zopet posvetovati se, kaj je storiti. Ali se ne pravi to zgubljati čas, med katerim na jugu teče neprenehoma rudeča kri? Ali se ne pravi to cepiti suho drevo? Toliko so se menda evropski diplomati že spametovali, da bi lahko prevideli, da z besedo, s pogojevanjem, s cincanjem tu ne gre, da se Turek ne da počlovečiti in da je treba na pomoč priti ljudem, t. j. ustajnikom.

To je plemenit narod, seme za krepak rod, ki se mora pogina obvarovati. Gujila Turčija ne more ničesar blagega, sedanjemu veku pristojnega roditi, iz nje puhti marveč smrad po

vsi Evropi. Tedaj proč s Turčijo! Iz Evrope s Turki!

Naj se dá dežela junakom, ki bodo rodili zopet junake!

Politični pregled.

V Ljubljani, 8. maja.

Avstrijske dežele.

Delegaciji se snidete 15. t. m. v Budapešti.

Ministerske obravnave so dovršene. Najvažnejše točke porazumljenja so: 1. Colna in kupčijska zveza se ponovi za 10 let in se pred devetimi letom ne sme odpovedati. 2. Colni tarif se pri nekterih rečeh povikša. 3. Gledé vžitninskega davka se imajo potrebne premembe kakor hitro mogoče dognati in posestnikom, ki žganje kuhajo, posebno na roke iti. 4. Skupni skladi ostanejo pri starem; le povračilo za izpeljani sladkor, žganje in pivo se ima med obe državi razdeliti po razmeri davkov za posamezne neizdelane reči. 5. Obe vladi imate pravico vstanoviti lastne banke, pa za 10 prihodnjih let bode ena skupna družba za obe deželi oskrbovala izdavanje bankovcev na Dunaji in v Budapešti. — „Politiki“ se iz Budapešte telegrafuje, da ni upanja, da bi se gori omenjene točke sprejele, ker se po celi deželi hudo zoper to agituje. Državnemu zboru se bo reč v pretres izročila še le v jeseni.

V Dalmaciji so zaradi vstanka odložili volitve za deželni zbor, ki bi se bile sicer vršile mesca avgusta.

Vnanje države.

Na Srbskem je 6. t. m. novo ministerstvo Ristićevo pričelo svoje poslovanje, pa je takoj iz dozda neznanih vzrokov zopet odstopilo.

Petrograški kabinet, piše „Unità“, se je zagrozil srbskemu ministerstvu, in vsled tega je oboroževanje pretrgano.

Belgradski „Istok“ pa piše, da Srbija ne more več nazaj iti. Ali več Srbija, pravi, ali pa nobena. „Ili kraljevina, ili da nas i nema“. „Zastava“ tudi poroča, da se je naročilo narodni straži 1. in 2. vrste, da naj bo pripravljena na prvi klic podati se v vojsko in naštevati, kaj mora vsakdo seboj vzeti. V arsenalih izdelujejo orožje in streljivo, kar najhitreje

morejo. General Zach je te dni izdelke ogledoval, pa našel je 2—3000 patron, ki so bile namesto s strelnim prahom napolnjene s sipo. Preiskava je pokazala, da se je to zgodilo v tisti delavnici, kjer delajo komunisti. Tako tedaj ti rovarji skrbé za blagor Srbije! — „Politiki“ se piše: „Na vseh voglih gori, in če Srbija prične vojsko, ne bo našla toliko zaprek, kakor si domišljujejo na Dunaju. Ena sama srečna bitev bo zadeve na Turškem tako spremenila, da bo prekosila še najhujše nadejanje dunajskih za celoto Turčije tolikanj skrbnih beraških Turkov“.

V turških okrajinah Kars in Erzerum vstaja neko rovarstvo mohamedanskega prebivalstva zoper turško vladu. Brani se namreč ljudstvo davke plačevati; tudi sklicevanje vojakov in novačenje (rekrutiranje) ima velike pritežnosti. Visoka porta je poselnike tje odpravila, da bi mir napravili; bili so pa več del povesod zapodeni, in vlada je bila prisiljena nekaj vojaščin tje poslati, ki pa boje tudi ne more kaj opraviti. — Velik hrup dela beg najstarejšega sina sultana Abdul-Medžida, ki bi imel po otomanskih postavah nasledovati v vladi. „Perseveranca“ piše, da je pobegnil zato, ker je sultan jako trdo z njim ravnal in se je bal, da bi se mu ne zavidalo.

Rumunsko ministerstvo je odstopilo, ker je stranka nasprotna zavrgla več volitev in na ta način v zbornici zadobila večino.

Bavarska zbornica je zavrgla volitev poslancev mnihovskih I. razreda. Volitev poslancev II razreda na levem bregu Isara je pa potrdila.

Pariški vojaški krogi kažejo malo sočutja za prošnje, da naj bi se pregnani rudečkarji pomilostili; vojna ne more pozabiti, da rogovilstvo l. 1871 jo je stalo osem tisuč žrtev. — Tisuč francoskih romarjev je prišlo 1. maja v Rim.

Španjska vlada hoče zatreti stare pravice biskajskih pokrajev. Vsled tega sta dva poslanca Guipuzcoanska Madrid že zapustila, in več drugih se noče vdeleževati zborovanja. Tudi civilni guvernér sansebastianski vladi v tej reči noče iti na roko in se je raje službi odpovedal. — Karlisti od 18. do 40. leta, če so zdravi, se pošljejo k vojni na Kubo, drugi se vtaknejo med domače regimente. Kar jih je pod 18 in čez 40 let starih, ostanejo doma, pa pod nadzorstvom policijskim, in če se slavni

in potem izstradan kakor po zimi volk nastopiti dolgo pot do preroka v turško „Walhallo“. Kaj bo rekel Mohamed, ko zagleda tako izstradano kostiše in morda celo brez glave! Kaj poreče meseno turško veselje, ki je po koranu tam vsakemu „pravoverniku“ obljubljeno? Ali ne bo vratar takih pokvčkov zapodil nazaj na zemljo, še enkrat ustajnikom nasproti?

Glejte, to je, zaradi česar jaz občudujem turške vojake, kar jih je namreč brez konjskih repov. Svest sem si, da mi bodo vsi oni pritrili, kateri so okusili, kaj se pravi stradati. Drugod po Evropi te umetnosti prej, ko je bila zakopana v mračnijaštvo in vkovana v verige „klerikalstva“, niso še prav poznali; a zdaj, ko sta liberalstvo in sleparstvo (švindl) jela ljudi osrečevati in trgati one spono, tudi v tem obziru že napredujejo in sicer, kar je posebno veselo znamenje, od spodaj navzgor; da vsi prebivalci ne poznajo še prijetnosti stradanja, tega so krivi le oni, v katerih žepih se vkljub čedalje večim davkom dá še vendar kak groš najti, če tudi včas s pomočjo v tem poslu posebno izurjenih davkarjev. No, tolažimo se s tem, da napredek vse predere in

da bo tudi v tem obziru prišel do konca, namreč do tega, da bo vsak vedel, kaj se pravi stradati. Dokler pa stradajo le turški vojaki, ne morem drugače, nego občudovati jih.

Manj občudujem pa njihovega poveljnika v Hercegovini, zavolj najnovejših „zmag“ slovečega Muktar-pašo z — ne vem, koliko — konjskimi repi. Temu je sultan, zvedši, da je prvič, ko je skusil trdnjavo Nikšić preskrbeti z živežem, srečno utekel z ostankom svoje čete ustajnikom, ukazal, da mora potleči ustajnike in posadki v Nikšiću donesti živeža. Premisliti je tu dvojce: prvič, da vojaki, ki bi bili imeli prinesti svojim bratom živeža, so bili sami do pretrganja izstradani, tedaj podobni lačnemu pèsu, ki naj nese v gobcu kos mesa, a ga ne sme sam požreti; drugič sultan v svojem serailu ni videl ustajnikov ob poti. Muktar-paša pa je vse to videl, ali kaj pomaga, če je sultan ukazal, da mora razkropiti ustajnike in Nikšić preskrbeti z živežem! Kar sultan s svojega harema ukaže, se mora zgoditi, tedaj je tudi Muktar-paša moral zmagati. In zmagal je, v Nikšić se je spravilo nekoliko žakljev moke — za kakih pet dni, in on sam

je z večino svoje velike čete srečno ušel nazaj na Gačko, ustajniki mu niso pobili vseh, ampak le šesti del, kakih 3000 ljudi. A kaj dé to! Ljudi turškemu sultanu ne manjka, in vrh tega jih bo 3000 manj stradalo — vsaj na zemlji; ali pridejo v paradiž ali ne, za to se niti sultan niti general Muktar ne briga, to je prerokova reč. Če na zemlji Turki ne morejo premagati ustajnikov, jih bodo pa v paradižu, kamor gre za 3000 Turkov le okoli 600 ustajnikov. Tako si je gotovo Muktar-paša mislil „zmago“, o kateri je v Carigrad telegrafiral. Zdaj je vesel, da je zopet na varnem, in vé, kaj se pravi z ustajniki kampljati se. Stavimo, da ne bo več šel nad-nje, če bi prav prišel sam Mohamed in mu ukazal Nikšić preskrbeti z živežem. In sam Mohamed mu tega ne bo zameril, če premisli, da bi „pravoverni“ paša utegnil glavo zgubiti pri tem. Generalov brez glav pa prerok gotovo ne mara, zlasti ker se v Evropi v nekterih krajih dobro plačujejo.

Muktar-paša se tedaj boji ustajnikov, ker je skusil, da so svojeglavni in da nočejo verjeti, da Turek, kedar jim glave reže, dela to iz gole prijaznosti in ljudoljubnosti.

policiji zde sumljivi, pošljejo se v pregnanstvo na nezdrav otok Fernando del Po. Alfonsisti bodo toliko časa struno napenjali, da bo zopet počila.

V angleški zbornici poslancev je protestantovski profesor Butt stavil predlog, da naj se Ircem vrne pravica ustanovljati lastna katoliška vseučilišča. Če se ta postava sprejme, piše „Standart“, bode katoliško vseučilišče kmalo imelo veliko več dijakov kakor državno.

Amerika. Odbor velike razstave v Filadelfiji je določil, da ob nedeljah razstava ne bo odprta. Tedaj imajo v Ameriki večje spoštovanje do Boga in njemu posvečenih dni, kakor pa v Evropi. Zato je pa tudi pri teh evropskih „olikancih“ čedalje večja babilonska zmešnjava!

Izvirni dopisi.

Z Dunaja, 7. maja. Misel, da bi Avstrija zasedla Bosno in Hercegovino, se od tod s posebno radostjo, posebnim trudom po časnikih širi in razvija. Kakor znano, je to misel sprožila Angleška in za izpolnovalca izbrala Avstrijo. Ali tu nastane vprašanje: ali bo Avstrija, če zasede omenjeni deželi, storila to na pomoč Turkom ali na pomoč kristijanom? Če gre Turkom na pomoč, kaj bo rekla Rusija, kaj bodo rekli avstrijski in drugi Slovani k temu? Kaj bo rekla Črnagora, kaj Srbija, ki ste dozdej z velikimi stroški pripravljali se za vojsko, a se je po ruskem vplivu vendar-le zdržavali? Kaj boste rekli, če ji Avstrija po zasedenji spravi ob sad njine dosadanje politike, jima vzame vso nado do kake pridobitve? Ali bi ne očitati Rusiji, da jima je njeno protektorstvo škodovalo? Ali bo Avstrija zasedla Bosno in Hercegovino kot prijateljica in pomočnica krščanskim Slovanom? Kaj bodo pa potem rekli Nemci in Madjari, in — ali bo grof Andrassy sploh hotel sloveti kot osvobodnik Slovanov? — Ta reč je tedaj jako sitna, zato se sploh misli, da se bo v Berlinu poravnala. Ali pri vsem tem je čudno le to, da v Berlinu pride pač ruski car, ne pa avstrijski cesar, da se bodo tedaj ne monarhi, ampak le njihovi ministri razgovarjali. Iz tega, ker avstrijski cesar ne bo šel v Berlin, sklepajo, da se z ruskim carom nima o ničemer več dogovoriti, ampak da sta oba gledé vzhodnega vprašanja že dogovorjena. To je tudi mogoče, ker je nadvojvoda Albrecht bil že v Petrogradu. Iz vsega pa je razvidno, da avstrijskega cesarja pogovora v Berlinu ne morejo posebno mikati, da ga tudi nikakor ne skrbe. Grof Andrassy pa, ki komaj se drži na svojem mestu, se bo menda podvrigel vsemu, kar boste Rusija in Prusija sklenili, prva po že gotovem dogovoru z Avstrijo. Na ta način shod v Berlinu politike ne bo nikakor zasukal, k večjemu utegnejo biti dnevi Andrassyja še prej šteti.

Domače novice.

V Ljubljani, 9. maja.

(*Duhovske zadeve*) V nedeljo je bil preč. gospod Urbas v stolni cerkvi za stolnega korarja vmeščen. — Za korarja novomeškega kapitela je imenovan preč. gospod Vovk, zadnji čas župnik v Ljubnem.

(*Lepa spomlad.*) V Ljubljani dežuje že od petek večera neprenehoma, in po hribih okoli je padel sneg, zato je pa tudi tak mraz, da so ljudje zopet segli po zimskih suknjah. Ljublanica je zelo narastla in po močvirji bo

voda vničila vso setev, če ne bo kmalo lepšega vremena.

(*Slovensko gledišče.*) Gospice Namretove benefica v soboto je bila slaba, ker gledišče ni bilo polno; vendar je dobila beneficijantinja obilo pohvale in lep venec. Boljše je zadel gospod Kajzelj, ker je razen burne pohvale in zalega venca imel tudi polno hišo, tedaj dosegel tudi materialno svoj namen. Natančneje o predstavah drugi pot.

(*Fr. Zupančič*), ki je pred nekimi meseci na Dobravi pri Zaspah ustrelil svojo taščo, je bil 4. t. m. od deželne sodnije obsojen k smrti na vislicah.

(*Porotna sodnija*) je obsodila mizarja Ambrožiča, ki je bil v Ljubljani zasačen, ko je izdajal ponarejene bankovce po 10 gold., ktere je sam risal, na 6 let težke ječe. Pomenljivo je to, da so zdaj ponarejeni bankovci skoro zginili in da tudi noben človek ni več v preiskavi zaradi njih, česar že davno ni bilo.

Razne reči.

— *Duhovske spremembe.* V ljublj. škofiji: Č. g. Mat. Marolt je dobil faro topliško in Dobernice so razpisane 14. aprila. Č. g. Janez Toman, nemški pridigar pri novem sv. Antonu v Trstu, je dobil duhovnijo črnuško. Duhovnija pri sv. Jakobu ob Savi je razpisana 3. majnika. Č. g. Jurij Rozman, kaplan na Igu, je dobil Rakitno. Č. g. Jan. Križe gre v pokoj, in duhovnija moravska je razpisana 3. t. m.; duhovnija janška pa enako 24. aprila. Č. g. Jan. Berlic pride iz Srednje vasi na Boh. za beneficijata v Kropo, in č. g. Jožef Erker, knezoškofov domači kapl., za stolnega kaplana v Ljubljani.

V goriški nadškofiji: Č. g. Marko Vales, vikar v Štverjanu, je prestavljen na novi vikarijat v Osek. Č. g. Janez K. Komar, kaplan v Flumicelu, dobil je prvi beneficij Cecotti v fari mereanski. Č. g. Anton Červ, kurat v Renčah, gre začasno v pokoj. — Umrli so: Č. g. Jožef Pavlin, duhoven v pokoji v Korminu, in č. p. Julij Zileri iz družbe Jezusove v Gorici. R. i. p.

— G. Andrej Komel, c. k. stotnik in vrli naš rojak, o katerem je „Slovenec“ spregovoril bil 1. 1875 št. 22 pod naslovom: „Naprej zastava Slave“, da orje ledino vojaške književnosti slovenske, je dovršil te dni „Kurzgefasste praktische Grammatik der slovenischen Sprache für Deutsche. Mit besonderer Berücksichtigung der Militär-Terminologie in den angewendeten Beispielen. Zum speciellen Gebrauche in den Militärschulen und für jene Militärs, welche in ihrem Berufe die slovenische Sprache erlernen wollen.“ Slovnica natisnjena v Celovcu v tiskarnici sv. Mohorja 1. 1876 šteje v 8° 12 pól str. 190 ter ima v treh razdelkih najprej oblike slovniške, potem vaje govorniške in naposled razgovore iz življenja vojaškega. Težka je terminologija; ker je jezik tolikanj gibčen in bogat, se največ tudi podá. Pisatelj, kateri je nekaj po Janežiču, nekaj po českem zgledu prof. Čenskega sestavil omenjeno knjižico, v predgovoru skromno spoznava, da ni hotel biti slovničar slovenski, temuč da je le, kakor nekaj Navratil uradnikom, tako sedaj Komel vojakom novincem želel nekoliko koristiti, in k temu mu vsak pošten rodoljub slovenski iz srca more čestitati. Biva pa zdaj vrli rojak naš pri 7. peš-polku bar. Maroičiča v Inomostu na Tirolskem.

— *Politično društvo „Sloga“* v Gorici bode imelo 11. t. m. v čitalnici točno ob 1 uri popoldne svoj občni zbor. Dnevni

red: 1. Poročilo začasnega odbora; 2. volitev stalnega odbora; 3. predlogi odbornikov.

— *Oučiteljski pripravnici* v Kopru naprosil je istrski odbor državne poslance, da napnejo vse žile pri učnem ministerstvu in če bo treba tudi v zboru, da se ji podeli postavam in potrebam primerna vredba. Nemščina naj bo obligaten predmet in ker je zelo težko in skoro nemogoče, da bi se učitelji pripravljali v treh različnih jezikih, je nujno potrebno, da se v Gorici ustanovi moško učiteljske ločeno v italijanski in slovenski razdelek. „Soča“ sodi, da istrskemu odboru ni toliko mar za slovanske razdelke koprškega učiteljskega, kakor marveč za obrambo italijanskega narodnega principa na tamošnjih šolah in da bi kaj rad iz Istre izbacnil vse slovanske smeti, ki so mu bile dozdej še vedno na potu.

— *Ljutomerska posojilnica.* V glavni skupščini okrajne posojilnice v Ljutomeru od 27 p. m. bil je račun za čas od 1. januarja pa do 31. decembra 1875 sklenjen.

Vsled tega so prijemki vkupaj 69.179 gl. 81¹/₂ kr. in izdavki skupaj 67.154 gl. iznašali, ostalo je toraj na koncu leta v gotovem 2025 gl. 81¹/₂ kr. Udom društva se je med tekom leta izposodilo na menjice do 6 mesecev 26.510 gl. in čez 6 mesecev podaljšalo 101.911 gl. Udje imajo v zalogah vloženih 7333 gl. 63¹/₂ kr., hranilničarji pa 76.781 gl. 14 kr. Reservni fond je imel v začetku 1875. leta 881 gl. 84¹/₂ kr., kteremu se je pridjalo ob koncu l. 1875 iz pridobljenega dobička in natekočih obresti 1147 gl. 27¹/₂ kr., toraj poseduje z začetkom leta 1876 rezervni fond skupaj 2029 gl. 12 kr. Bilanca o društvenem premoženju kaže sledeče: Imetje društva iznaša: a) gotovina 2025 gl. 81¹/₂ kr., b) vrednosti menjic 86.073 gl., c) vrednosti inventara 400 gl., skupaj 88.498 gl. 81¹/₂ kr. Dolgovi društva pa: a) rezervni fond 2029 gl. 12 kr., b) tirjatve društvenikov 7333 gl. 63¹/₂ kr., c) tirjatve hranilničarjev 76.681 gl. 14 kr., d) podporni fond 1060 gl., e) naprej sprejete obresti 1294 gl. 92 kr., skupaj 88.498 gl. 81¹/₂ kr. Društvo je imelo na koncu 1875. leta 374 udov, pristopilo jih je med tekom leta 36, a na koncu leta 1875 pa 31 odpadlo, in to stranom po odstopu, stranom skozi smrt, ali ker so bili iz društva zavoljo neizpolnovanja društvenih dolžnosti izključeni.

Opravičnih deležev bilo je v začetku 1875 leta 345, priraslo jih je 36, odpadlo 7, a odpovedanih je pa 31.

— *Kako se ravna s postavami.* Tako pripoveduje potovalec po zedinjenih državah severo-amerikanskih: „V mestu N. prosil sem stopivši v hôtél, naj mi prinesó kupico brandija (žganja). Prijatelj, ki je bil prišel z menoj, in oštir sta se pogledovala, potem pa reče drugi: „Prepovedano je v vsem mestu prodajati brandi“. „Prodajati!“ naglašuje prijatelj, „a podariti se sme“. „Tudi ne“, zavrne oni, „prijeli so jih že nekoliko, ki so ga tako dajali“. Jaz zdihnem; oštir pa postavi na mizo dve kupici, se lahko zasmee ter reče kazajoč sklenico radovedno kukajočo iz žepa: „Prodajati ga ne smem, dajati tudi ne, a kaj morem, če mi ga kdo vzame“. Razumevši besede potegnem ga mu iz žepa, nalijem kupici in se tako pokrepčam. Pri odhodu pa položil sem dva denarja na mizo „za stari dolg“.

Poslano.

V nekem nemčurskem listu, kterega v pošteni družbi imenovati je že davno nespodobno, ker hudo po turbanu diši, se neki tu dobro

znani muhi, ki se redite od c. kr. sladkorja, zaletavate v naše tržane. Po njih jeremijadah bi morali mi Litijčani biti sami trogloditi, bivajoči v podzemeljskih jamah, ali k večjemu Indijani, katerim bivališča so brezove kože. Toži namreč, da v Litiji manjka spodobnih stanovanj, da se za grozno veliki znesek 84 gld. letne najemščine ne dobi palača z 8 sobami in kar k temu spada, ampak le bajtica na pol lesena in s slamo krita; zaradi tega razlivate svoj žolč po tržanik, kateri ne delajo nalašč za uradnike palač, da bi jim jih za 84 gld. na leto v najem dajali. To je res brezozirnost, ktera zasluži, da se okrajna sodnija brž premesti iz Litije kam, kjer bodo prebivalci brž zidali palače in jih uradnikom celó zastonj ponujali.

Da, taka je! Namen možicev, ki naš trg v nemčurskem lističu obirata in opravljata, je očitno ta: dokazati, da zavoljo pomanjkanja spodobnih stanovanj Litija ni kraj za okrajno sodnijo. Saj pa tudi res ni! Lega trga je za kraj okrajne sodnije res pripravna, ker je tik železnične postaje, trg je zdrav, zavarovan prehudih vetrov in vremenskih nezgod, Sava čisti vsej dolini zrak, Litija je skoro središče in zbirališče vsega glavarskega okraja, ima mnogo jako živahnih sejmov, in tudi tukajšnja jako spoštovana zdravnika priporočata bolnikom ta kraj; ali kaj pomaga vse to, če pa ta dva možička nista zadovoljna s stanovanji, s kterimi so bili že od leta 1854 (kar je c. k. okrajna sodnija tu) zadovoljni vsi uradniki! Vrh tega so tržani še tako nevedni in taki starokopitneži, da mislijo, da se mora uradnik tudi ponoči obnašati, kakor gré, ne pa pozno ponoč prihajati domu in véasih, če je tako ponočevanje še dragi njegovi soprogi tako malo všeč, da se mu trkajočemu vrata nočejo odpreti, celo drugje postelje iskati.

Dalje ta dva možička tožita o strašni dragini tukaj. Je li to dragina, če n. pr. velja „rastboenf“ garniran 22 kr., zrezek 25 kr., kosilo, t. j. juha, meso s polivko in prikuho in kruhom 24 kr.?

Je li morda zato tak grom, kakoršnega o največi nevihti nimamo in se ima li zato prestaviti okrajna sodnija v Slatno, v Ponoviče ali kamor koli, le iz Litije proč?

Pa brez šale, gospodič! Do lanskega leta je bilo pred Vami že mnogo uradnikov, med njimi pet okrajnih glavarjev, a nikdar ni bilo slišati, kterih koli ust pritožeb o pomanjkanju spodobnih stanovanj. Zdaj pa jih je kar čez noč zmanjkalo, dasiravno se ni nobena hiša v zemljo vdrla, niti ni nobene Sava odnesla! Kako je li to? To, to naj pomislita gospodiča

in potem jima ne bo treba pisati zabavljic na nas, ampak le na-se in na svoje tovarše, za kakoršne bo skoro gotovo manjkalo stanovanj tudi v največem kraji, če v njem prebivajo gospodarji, kterim je ljub — mir.

Več litijskih tržanov in hišnih gospodarjev.

Listnica vredništva.

Častitim gospodom dopisnikom, vstanovnikom: „Slovenec“ je poleg mnogih ustmenih sporočil od raznih strani dobil že 15 t. j. petnajst veljavnih pisanj, naj ostane, kar je bil doslej. Za zdaj o svoji osodi ne more še nikomur odgovorjati. Pride čas, da pové očitno vse, kolikor bode prav in potrebno; dotlej potrpite delujoči po geslu: „Svoji k svému a vždy dle pravdy“. —

Prihajajoči in odhajajoči železnični vlaki v Ljubljani.

Južna železnica.

Iz Dunaja poštni vlak ob 3. uri 4 min. popoldne.
 „ „ brzovlak „ 6. „ 8 „ zvečer.
 „ „ hitri pošt. vl. „ 2. „ 48 „ ponoči.
 „ „ zmešani vlak „ 9. „ 17 „ zvečer.
 Iz Trsta brzovlak 10. „ 31 „ zjutraj.
 „ „ poštni vlak 12. „ 57 „ opoldne.
 „ „ hitri poštni vlak 3. „ 43 „ ponoči.
 „ „ zmešani vlak 4. „ 45 „ zjutraj.
 (Brzovlaki stojé po 4 min., navadni vlaki po 10 min'. zmešani po pol ure.)

Rudolfova (gorenjska) železnica.

Odhajajo na dan po 3 vlaki; prvi ob 3. uri 55 min. ponoči drugi „ 10. „ 40 „ dopoldne tretji „ 7. „ 35 „ popoldne
 Prihajajo pa trije: ob 2. uri 35 min. ponoči od sv. Valentina „ 7. „ 45 „ zjutraj „ „ „ „ 6. „ — „ zvečer od Lesec.

Umrli so:

Od 3. do 6. maja. Florijan Jaršca, gostača o., 3 l., za pljučnico. Nikolaj Kadivec, gostač, 68 l., za mrzlico, vsled gnojenja. Marija Zvoljenek, kajž. otrok, 11 l., za vodeničnim vnetjem v glavi. Marija Vornkeller, vdova, 64 l., v ubožnici, za vodenico. Marija Žitnik, gostija, 50 l., v mestni boln., za srčno skazo. Jan. Breški, krčm. otrok, 11 mescev, Jan. Simonetti, zlatarjev sin, 21 l., France Séver, krojač, 25 l., v mestni bolnišnici, vsi za sušico. Alojzija Olep, tesarjev otrok, 3 l., za vročinsko sušico. Ign. Pirš, c. k. mitnik, 34 l., v mest. bol. prinesen umirajoč za ostrup. od alkohola. Jakob Kamnikar, delavec, 34 l., za jetiko. Luka Ažbe, krčmar, 46 l., za oslablj. možgan.

Eksekutivne dražbe.

11. maja. 3. Jože Kastelic-evo iz Gorenje vasi (1912 gl.) v Zatični. — 2. Tone Petelin-ov premakljiv imetek (185 gl.) v Ribnici. — 2. T. Drašlar-jevo iz Borovnice (2760 gl.) na Vrhniki.
 12. maja. 3. Jože Grl-ovo iz Jezera (1470 gl.) v Ložu. — 2. Tone Žile evo iz Gore (1800 gl.). — 2. Marije Mihič-eve iz Grčaric (725 gl.). — 2. Fr. Gorše-jevo iz Dolenje vasi (1570 gl.), vse v Ribnici. — 3. Fr. Vidmar-jevo iz Drašče

vasi (214 gl.) v Žužemberku. — 1. M. Juvančič-evo iz Režišča (1900 gl.) v Litiji.

Štajarske.

12. maja. Kuna Brumec v Starivesi 820 gl. (2).
 13. maja. Val. Kanduđer v Modriču 1800 gl.

Telegrafične denarne cene 8. maja.

Papirna renta 66.45 — Srebrna renta 70.30 — 1860letno državno posojilo 110.80 — Bankine akcije 861 — Kreditn. akcije 138.30 — London 119.80 — Srebro 102.60 — Ces. kr. cekini 5.70 — 20frankov 9.54 1/2.

Denarstvene cene. 5. maja.

Državni fondi.	Denar.	Blago.
5% avstrijska papirna renta	64.90	65.10
5% renta v srebru	68.50	68.75
Srečke (lozi) 1854. l.	103.25	103.75
„ „ 1860. l. cel.	109.50	110.—
„ „ 1860. l. petinke	113.—	114.—
Premijski listi 1864. l.	127.50	128.50
Zemljiščne odveznice.		
Štajarske po 5%	95.—	96.—
Kranjske, koroške in primorske po 5%	96.—	—
Ogerske po 5%	73.73	73.50
Hrvaške in slavonske po 5%	83.—	84.—
Sedmograške po 5%	73.—	74.50
Delnice (akcije).		
Nacionalne banke	865.—	867.—
Unionske banke	57.—	57.25
Kreditne akcije	130.75	140.—
Nižoavstr. eskomptne družbe	630.—	635.—
Anglo-avstr. banke	61.—	61.50
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gld. s. v.	153.—	154.—
Tržaške „ 100 „ k. d.	117.—	—
„ 50 „ „ „	56.—	56.50
Budenske „ 40 gld. a. v.	29.—	29.50
Salmove „ 40 „ „ „	37.—	37.50
Palfi-jeve „ 40 „ „ „	28.—	28.50
Clary-jeve „ 40 „ „ „	28.—	28.50
St. Genois „ 40 „ „ „	26.75	27.50
Windischgrätz-ove „ 20 „ „ „	22.50	23.—
Waldstein-ove „ 40 „ „ „	21.75	22.—
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	5.66	5.67
Napoleons'or	9.56	9.57
Srebro	102.10	103.50

V Dolenjivasi pri Ribnici se daje hiša v najem.

Poslopje je trdno in prostorno, stoji v sredi vasi in je posebno pripravno za štacuno,

ktera bi se gotovo tudi dobro splačevala, ker šteje vas s sosednjo Prigorico 200 hiš, pa za kramarsko blago nima nobene štacune, za specerijsko pa le eno, ki pa ne zadostuje. Dobra štacuna z mešanim blagom v Dolenjivasi bi pa bila prav na ugodnem mestu tudi za spodnje vasi doline ribniške in za bližnje kraje kočevske, ki morajo v oddaljeno Ribnico ali pa celo v Kočevje hoditi po potrebne reči.

Več in natančneje se izvé pri uredništvu „Slovenca“. (16—3)

Nova slika.

Izšla je v Beču velika in umetniški izdelana slika

Vodje i junaci iz ustanka u Bosni i Hercegovini:

Luko Petković — Mićo Ljubibratić — Bogdan Zimonić — Milovan Bošković — Peko Pavlović — Lazar Soćica — Melentije Perović — Petar (Pecija) Petrović — Stojan Kovačević.

Slika je litografil A. Šibert. — Slika je sè slovanskim podpisom. — Slika je 90 centimetrov dolga a 63 centim. široka.

Cena je slici 1 for. 20 kr.

Naročbine se pošiljajo na ovo adresu:

P. Janković, Wien III. Ungargasse Nr. 2.

Novci se pošiljajo v plačenim pismu ili po poštnj nakaznici, kakor je komu ljubo, tudi na listnici se lahko javi, pa se mu po poštnem povzetku pošlje.

Preprodavci, koji za gotovi denar naroče najmanj 10 slik, dobivajo komad po 1 for. in franco pošiljanje.

Cena je tako nizka, da je vsak nabaviti more.

Brez ove velike in umetniški izdelane slike ne bi trebala, da bi bila ni jedna družina, koja se interesuje za vstanek v Bosni in Hercegovini.